

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ
ENSTİTÜSÜ**

2015 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2016

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	2
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	4
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	9
8.	EKLER.....	17

KISALTMALAR

A.Ş.	: Anonim Şirket
İYTE	: İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
KWH	: Kilowatt Saat
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
VS.	: Vesaire

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Üniversitesi, bilimsel özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bir kuruluştur.

Üniversite bütçesi, analitik bütçe hazırlama rehberi çerçevesinde hazırlanır. Uygulama sonuçları ve muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliğine göre Maliye Bakanlığının Say2000i saymanlık otomasyon sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Bu bağlamda anılan Yönetmeliğin 538 ve 539’uncu maddelerinde sayılan ve üniversite tarafından düzenlenen mali tablolardan; 2015 yılı bütçe uygulama sonuçları ile faaliyet sonuçlarına ilişkin özet bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2015 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşmeleri (TL)

AÇIKLAMA	Başlangıç Ödeneği	Eklenen Ödenek	Düşülen Ödenek	Toplam Ödenek	Toplam Harcanan	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
BÜTÇE GİDERLERİ TOPLAMI	79.262.000	12.909.585	553.240	91.618.345	80.029.111	87

Tablo 2: 2015 Yılı Bütçe Gelirleri Gerçekleşmeleri (TL)

AÇIKLAMA	Bütçe Tahmini	Gerçekleşen Gelir Toplamı	Bütçe Gerçekleşme Oranı (%)
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	79.262.000	75.948.205	95,82

Tablo 3: 2015 Yılı Faaliyet Sonuçları (TL)

AÇIKLAMA	Faaliyet Gelirleri	Faaliyet Giderleri	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu
FAALİYET SONUÇLARI	96.206.259,72	88.439.618,91	7.766.640,81

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütölüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından

sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır. Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıkların Kayıtlı Değeri ile Ayrılmış Amortisman Tutarı Arasındaki Farkın Yıl Sonunda Amorti Edilmemesi

Diğer duran varlıklar hesap grubunda yer alan 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının kayıtlı değeri ile ayrılmış amortisman tutarı arasındaki fark için yıl sonunda amortisman ayrılmadığı tespit edilmiştir.

2015 yılı kesin mizanına göre; 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının borç bakiyesi 190.556,86 TL iken, buna denk olması gereken 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabının alacak bakiyesi ise 122.953,52 TL olarak görülmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 219'uncu maddesinin a-2 bendine göre; elden çıkarılacak amortismana tabi duran varlıkların kayıtlı değeri ile ayrılmış amortisman tutarı arasındaki fark, bu hesap grubuna aktarma işleminin yapıldığı dönem sonunda bu hesaba alacak, 630 Giderler Hesabına borç kaydedilir.

İlgili hükme göre, dönem sonunda 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı arasındaki fark giderilecek şekilde amortisman ayrılması dolayısıyla bu hesapların eşitlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre hatalı yapılan işlemler sonucunda anılan iki hesap arasında oluşan 67.603,34 TL'lik fark, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabının Bilançoda olması gerekenden bu tutar kadar fazla görünmesine, diğer taraftan yıl sonunda amortisman ayrıldığında faaliyet gideri yapılacağından Faaliyet Sonuçları Tablosunda da giderlerin yine bu tutar kadar olması gerekenden düşük gösterilmesine neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Mezkur bulgu ile ilgili olarak 630 Giderler Hesabına aradaki fark tutarı kadar 67.603,34 TL borç, 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına alacak kaydetmek suretiyle gerekli düzeltme kaydı oluşturulmuş, 294 ve 299 nolu hesapların eşitlenmesi sağlanmıştır. Bu konuda gerekli titizlik ve hassasiyetin gösterilmesi sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, 294 Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı ile 299 Birikmiş Amortismanlar Hesabına ilişkin düzeltme kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda düzeltme kayıtlarının yapıldığı beyan edilmişse de 2016 yılında yapılan düzeltme kayıtlarının, 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşa Yatırılan Sermayenin Mali Tablolarda Yer Almaması

Yapılan incelemelerde, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünün, Res İYTE Elektrik Üretim A.Ş.'de sahip olduğu 22.000,00 TL tutarındaki sermaye payının muhasebe kayıtlarına alınmadığı tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı bölümünün “Hesabın niteliği” başlıklı 159’uncu maddesinde;

“Mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ve bu sermaye tutarlarının işletilmesinden doğan kâr ve zararlar, bütçeye iade olunan sermayeler ile bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden, bu kurumların ödenmemiş sermayelerine mahsup edilenlerin izlenmesi için kullanılır” denilmektedir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne aykırı olarak Enstitünün adı geçen A.Ş.’de sahip olduğu sermaye tutarının anılan hesap ile aktifleştirilmemesi nedeniyle 2015 yılı Bilançosunda 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı itibariyle 22.000,00 TL tutarında hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Enstitümüz ile RES İYTE Elektrik Üretim A.Ş. arasında 2 Eylül 2015 tarihinde yapılan protokol gereği 1 TL hisse payında toplamda 22.000 adet hisse karşılığı olarak 22.000 TL sermaye taahhüdü anlaşması yapılmıştır. Buna ilişkin olarak sermaye tutarı olan 22.000,00 TL 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı kayıtlarına alınarak Enstitümüz mali tablolarında yer alması sağlanmıştır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin düzeltme kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda düzeltme kayıtlarının yapıldığı beyan edilmişse de 2016 yılında yapılan düzeltme kayıtlarının, 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 3: İcra Yoluyla Takibi Yapılan Alacakların 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı Yerine 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabında İzlenmeye Devam Edilmesi

Kurumun icra takibindeki alacaklarının muhasebeleştirilmeyerek mali tablolarına yansıtılmadığı görülmüştür.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 54'üncü maddesinde; mevzuatı gereğince tahakkuk ettirilen gelirlerden ortaya çıkan alacaklardan takibe alınan tutarlar ile bunlardan yapılan tahsilat, tecil ve terkinlerin 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında izleneceği hüküm altına alınmış olup hesaba ilişkin işlemler ise Yönetmeliğin 55'inci maddesinde;

“ ...

a) *İlgili servislerce muhasebe servisine bildirilen takibe alınmış olan alacakların takip kayıtları, düzenlenecek muhasebe işlem fişi ile ilgili hesaplara kaydedilerek yapılır.*

b) *İlgili servislerce takibe alma işlemi gün sonuna kadar muhasebe servisine bildirilir.*

c) *Yanlışlıkla takibe alınan alacaklar, muhasebe servisine bildirildiğinde ilgili hesaplara kaydedilerek takip kaydından düşülür.*

(2) *Gelirlerden takipli alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan, terkin edilenlere ilişkin olarak düzenlenen düzeltme fişleri muhasebe servisine gönderildiğinde, her bir düzeltme fişine veya düzeltme fişlerinin ekli olduğu günlük icmal listesine göre düzenlenecek muhasebe işlem fişiyle giderler hesabına kaydedilerek terkin edilen tutarlar kayıtlardan çıkarılır.”* şeklinde düzenlenmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereği, Üniversitenin tahakkuk etmiş ancak vadesinde ödenmediğinden dolayı tahsil edilemeyerek hukuk müşavirliğince icra yoluyla takibi yapılan toplam 223.086,26 TL tutarındaki alacağın, 120 Gelirlerden Alacaklar Hesabından anılan hesaba aktarılması gerekirken ilgili kaydın yapılmaması sonucunda 2015 yılı Bilançosunda söz konusu tutar kadar hataya neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “120 Gelirlerden Alacaklar Hesabına alınan kira gelirlerimizden tahsili yapılamayıp icra yoluyla tahsil edilmek üzere Hukuk Müşavirliğine sevk edilen toplam 130.779,42 TL alacağımız söz konusu olup, bu alacağımız 2016 yılı hesaplarında 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabında yer alacak şekilde kayıtlarımıza alınmıştır. Kalan 92.306,84 TL bakiye ise araştırılmış olup, kişi borçlarından Hukuk Müşavirliğine sevk edilen alacaklarımız olduğu tespit edilmiştir. Bu tutarlar “Faaliyet Alacakları” niteliğinde olmayıp 140 Kişilerden Alacaklar Hesabında izlenmeye devam edilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, 121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabına ilişkin düzeltme kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda düzeltme kayıtlarının yapıldığı beyan edilmişse de 2016 yılında yapılan düzeltme kayıtlarının, 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanakları” bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı Faaliyet Alacakları (121 Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı), Mali Duran Varlıklar (241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı), Diğer Duran Varlıklar (299 Birikmiş Amortismanlar Hesabı) ve Gider Hesabı (630 Giderler Hesabı) hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Proje Özel Hesabındaki Dövizler İçin Her İşlemde ve Ay Sonlarında Değerleme Yapılmaması

104 Proje Özel Hesabına ilişkin döviz kur artış ve azalışlarının düzenli olarak muhasebeleştirilmediği, bundan dolayı yıl içerisinde hesapta bulunan dövizlerin TL karşılıklarının gerçek durumu yansıtmadığı tespit edilmiştir.

Avrupa Birliği ve Uluslararası Kuruluşların Kaynaklarından Kamu İdarelerine Proje Karşılığı Aktarılan Hibe Tutarlarının Harcanması ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Yönetmeliğin “Proje karşılığı hibelerin muhasebeleştirilmesi” başlıklı 8’inci maddesinde;

“ ...

b) Proje kapsamında yapılacak ödemeler, banka hesabı üzerine düzenlenecek döviz gönderme emri veya banka çekiyle yapılır. İlgilisine ödenmek veya gönderilmek üzere döviz gönderme emri veya çek düzenlendiğinde, 630-Giderler Hesabı veya varlığa dönüştürülecek bir kullanım ise ilgili varlık hesabına borç, 106-Döviz Gönderme Emirleri Hesabına alacak; bankadan alınacak günlük hesap özet cetvelinden ilgisine ödendiği veya gönderildiği anlaşılan tutarlar ise 106-Döviz Gönderme Emirleri Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir.

c) Yapılan muhasebeleştirme işleminde kur farkı olması durumunda; olumlu fark tutarı, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; olumsuz fark tutarı ise 630-Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir.

d) Ay sonlarında döviz mevcudunun Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ay sonu döviz satış kuru üzerinden değerlemesi sonucunda; kur artışından doğan farklar, 104-Proje Özel Hesabına borç, 600-Gelirler Hesabına alacak; kur azalışından doğan farklar ise 630-Giderler Hesabına borç, 104-Proje Özel Hesabına alacak kaydedilir.” denilmektedir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerine göre 104 Proje Özel Hesabı bakiyesinde bulunan dövizlerin kur güncellemelerinin, yapılan her işlemde ve ay sonlarında düzenli olarak yapılması ve ortaya çıkan kar/zarar durumuna göre gelir ya da gider hesaplarının çalıştırılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlarının kaynaklarından kamu idarelerine proje karşılığı aktarılan hibeler 104 Proje Özel Hesabında izlenmektedir. Banka mevduat hesaplarımızdaki döviz değeriyle muhasebe sistemimizde (say 2000i) özel olarak izlenen AB modülünden takip ettiğimiz döviz bakiyeleri ayrıntı hesap düzeyinde eşit görünmektedir. Fakat oluşan kur farkları nedeniyle mizanımızdaki TL değeriyle uyum göstermemektedir. Buna ilişkin olarak her bir hesap için kur farkları güncelleştirilerek ilgili hesaplara 2016 yılı için alınması sağlanmıştır. Böylece 104 Proje Özel Hesabı bakiyesinde bulunan dövizlerin kur güncellemelerinin her işlemde ve ayrıca ay sonlarında düzenli olarak yapılması ve ortaya çıkan kar/zarar durumuna göre ilgili hesaplara alınması sağlanacak ve bu konuda gerekli özen gösterilecektir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, 104 Proje Özel Hesabı ile ilgili düzeltme kayıtlarının yapıldığı belirtilmiştir.

Ancak, bulgu konusu hususa yönelik öneri doğrultusunda düzeltme kayıtlarının yapıldığı beyan edilmişse de 2016 yılında yapılan düzeltme kayıtlarının, 2015 yılı dönem sonu mali tablolarındaki hatayı düzeltici bir etkisi bulunmamaktadır.

BULGU 2: Mülkiyeti Üniversiteye Ait Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Mülkiyeti Üniversiteye ait arazi ve arsaların üzerine idari bina, hizmet binası, spor kompleksleri, yemekhane vs. binalar yapılmasına rağmen bunların tapu kayıtlarında cins tashihlerinin yapılmadığı görülmüştür.

02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin “Cins tashihlerinin yapılması” başlıklı 10’uncu maddesinde:

“1) Kamu idareleri; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde ve kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.

(2) Tahsis edilen ve üzerinde irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlar açısından bu

yükümlülük kullanan idarenin veya gerçek veya tüzel kişilerin durumu tespit eden yazısı üzerine taşınmaz maliki idareye aittir. Ancak cins tashihiine ilişkin gerekli belgeler ile buna ilişkin mali yükümlülükler kullanıcılar tarafından karşılanır.” denilmektedir.

Bu düzenleme ile cins tashihi işlemleri tapu kayıtlarından bağımsız hale getirilmiştir. Öncelik taşınmazların muhasebe birimlerinde kaydının mevcut kullanım şekliyle yapılarak mali tablolarda gösterilmesi, daha sonra tapu kayıtları bakımından cins tashihi ile ilgili işlemlerinin yapılmasıdır.

Sonuç olarak Üniversite mülkiyetinde bulunan arsa ve arazilerin tapu kayıtları ile mevcut kullanım şeklinin birbirine uyumlu olması için yapılacak cins tashihi tapu işlemlerine başlanması ve bu işlemlerin bitmesi beklenilmeden de bunların mevcut kullanım şekilleri (bina, yerüstü düzeni vb) itibarıyla ilgili taşınmaz hesaplarına kaydedilmeleri gerektirdi.

Söz konusu muhasebe kayıtlarının yapılmaması nedeniyle Bilançoda Taşınmaz hesaplarının gerçeği yansıtmamasına neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Cins tashihi yapılması için, tüm binaların Yapı Kullanım İzin Belgelerinin alınması gerekli olup, bununla ilgili Urla Belediyesine müracaat edilmiş ve işlemlerin sürmekte olduğu Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından bildirilmiştir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevaptan, mülkiyeti Üniversiteye ait taşınmazların ilgili hesaplarda muhasebeleştirilmesine yönelik çalışmaların başlatılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususlara ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

BULGU 3: TÜBİTAK Özel Hesabına İlişkin Banka Hesabında Bulunan Paraların Vadesiz Hesapta Tutulması

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) özel hesaplarına ilişkin banka hesabının incelenmesi neticesinde; ihtiyaç fazlası nakit tutarların vadeli hesaplarda veya diğer yatırım araçlarında değerlendirilmeyerek faiz gelirlerinin arttırılmadığı

tespit edilmiştir.

11.9.2013 tarih ve 28762 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kamu Haznedarları Genel Tebliğinin “Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinin;

“(1) Aşağıda sayılan kurumlar bu Tebliğ hükümlerine tabidir.

a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri,

b) Özel bütçeli idareler,

...

1) Bu maddede sayılan kurumlarca fon, hesap, özel hesap, havuz ve benzeri adlarla açılmış olan ve/veya yönetilen her türlü banka hesabı.” hükümleri doğrultusunda Üniversitenin, TÜBİTAK Özel Hesaplarına İlişkin Banka Hesabının da Tebliğ hükümleri doğrultusunda işletilmesi gerekmektedir.

Mezkûr Tebliğin “Kaynakların değerlendirilmesi ve nemalandırma” başlıklı 6’ncı maddesinde ise;

“(1) Kurumlar kısa vadeli kaynaklarını, vadesiz veya vadeli mevduat ile repo/ters repo araçlarını kullanarak değerlendirir. Kısa vadeli kaynaklar için uygulanacak vadeli mevduat faiz oranı TCMB’nin politika faiz oranı olarak ilan ettiği 1 hafta vadeli repo/ters repo ihale faiz oranından düşük olamaz.

(2) Kurumlar uzun vadeli kaynaklarını, vadeli mevduat ve 5 inci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendindeki araçları kullanarak değerlendirir. Vadeli mevduat faiz oranı piyasada oluşan benzer vadedeki DİBS faiz oranından daha düşük olamaz. Vadeli mevduat faiz oranına ilişkin gösterge faiz oranının hesaplama formülü ektedir.

(3) Bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen vadeli mevduat faiz oranının piyasada oluşan benzer vadedeki DİBS faiz oranından düşük olması halinde mali kaynaklar, 5 inci maddenin ikinci fıkrasının (c) bendi kapsamında değerlendirilebilir.” denilerek kısa veya uzun vadeli kaynakların vadeli mevduat veya diğer yatırım araçları aracılığıyla değerlendirilmesi yolları belirtilmiştir.

Yapılan incelemede ilgili hesaptaki en düşük nakit değer 25.05.2015 tarihi itibarıyla

5.436.704, 42 TL düzeyinde gerçekleştiği, diğer zamanlarda ise sürekli olarak 5.436.704,42 TL'den fazla bir şekilde seyrettiği görülmüştür.

İhtiyaç fazlası nakdin, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda değerlendirilmeyerek elde edilecek faiz gelirlerinden mahrum kalınması 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun çeşitli hükümleri doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli değerlendirilmemesi sonucunu doğurmaktadır.

Sonuç olarak; kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması esas olup, yöneticilerin bu hususta gerekli özen ve hassasiyeti göstermesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Proje hesaplarının vadeli hesaplarda değerlendirilmesi konusunda TÜBİTAK'a yazı ile görüş sorulmuştur. Cevap olarak TÜBİTAK Kaynaklarından Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ile TÜBİTAK tarafından yürütülen dış destekli projelerin harcamalarının gerçekleştirilmesine ilişkin esas ve usullerde ayrı düzenleme yapılmasının planlanacağı belirtilmiştir.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, TÜBİTAK tarafından ilgili esas ve usullerde ayrı bir düzenleme yapılamasının planlanacağı belirtilmişse de TÜBİTAK tarafından gönderilen paralar “TÜBİTAK Özel Hesaplarına İlişkin Banka Hesabı” adlı bir banka hesabında tutulmakta ve kurum mali tablolarında yer almakta olup yönetimi kamu idaresi tarafından yapılmaktadır. 2015 yılı enflasyon oranının yüzde 8,81 olarak gerçekleştiği dikkate alındığında, TÜBİTAK banka hesaplarında bulunan paraların değeri geçen yılın aynı ayına göre %8,81 oranında değer kaybetmesi sonucunu doğurmaktadır. Para düzeyinin sürekli olarak 5 milyon TL'nin üzerinde olması kayıplarında her yıl büyük tutarlarda gerçekleşmesine neden olmaktadır.

İhtiyaç fazlası nakdin, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda değerlendirilmeyerek elde edilecek faiz gelirlerinden mahrum kalınması 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun çeşitli hükümleri doğrultusunda kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli değerlendirilmemesi sonucunu doğurmaktadır. TÜBİTAK tarafından projelerin desteklenmesi için gönderilen bu paraların enflasyon sonucu erimesini önlemek amacıyla tıpkı diğer banka hesapları gibi harcama planlamasına göre günlük, 7 günlük veya aylık vadeli hesaplarda değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususlara ilişkin kontrol işlemlerine devam

edilecektir.

BULGU 4: İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarına Başlanılmaması

İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünde, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili mevzuat gereğince yapılandırılması gereken İç Kontrol Sistemi çalışmalarının başlatılmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kanun'un "İç Kontrol Sistemi" başlıklı beşinci kısmının 55, 56 ve 57'nci maddelerinde iç kontrol sisteminin tanım, amaç ve yapısı verilmiştir.

"İç kontrolün tanımı" başlıklı 55'inci maddesinde iç kontrol;

"İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür." şeklinde tanımlanmaktadır.

"İç kontrolün amacı" başlıklı 56'ncı maddesinde;

"a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,

b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,

c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,

d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,

e) (Değişik: 22/12/2005-5436/10 md.) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını,

Sağlamaktır." denilerek iç kontrolün amaçları sayılmıştır.

31.12.2015 tarih ve 26040 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmeliğin “İç kontrole ilişkin yetki ve sorumluluklar” başlıklı 8’inci maddesinde ve Kamu İç Kontrol Standartları Tebliğinde belirtildiği gibi; Üst yöneticilerin, mali yönetim ve kontrol sisteminin kurulması, işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden sorumlu oldukları ve bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, mali hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirecekleri hükme bağlanmıştır.

26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idareleri tarafından iç kontrol sistemlerinin Kamu İç Kontrol Standartlarına uyumunu sağlamak üzere yapılması gereken çalışmalar için eylem planı oluşturulması, gerekli prosedür ve ilgili düzenlemelerin hazırlanması çalışmalarının 31.12.2008 tarihine kadar tamamlanması, söz konusu çalışmaların etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere idarelerin üst yöneticileri tarafından gerekli önlemlerin alınması istenmiştir.

Yine Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün 02.12.2013 tarih ve 10775 sayılı Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Genelgesi’nin 12’nci maddesinde; Eylem planlarını Maliye Bakanlığına göndermeyen kamu idareleri ile eylem planlarını yeniden hazırlayacak kamu idarelerinin genelgede yer alan açıklamalar doğrultusunda en geç 31.12.2014 tarihine kadar Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi çerçevesinde hazırlayacakları Eylem Planlarını üst yöneticinin onayını müteakip on iş günü içinde Bakanlığa göndermeleri istenmiştir.

Bu çerçevede, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen iç kontrol sistemi oluşturma çalışmaları incelendiğinde;

İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı’nın hazırlanmadığı görülmüştür. Bununla beraber, iç kontrol sisteminin yapılandırılmasına ilişkin olarak;

- İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu tarafından kurumda mücadele edilecek riskler için hangi kontrol faaliyetlerinin uygulanacağı konusunda herhangi bir çalışma yapılmadığı,
- Kurumda hangi riskler için hangi kontrol faaliyetlerinin hangi birimlerde uygulanacağını ve sorumluların belirlendiğini gösteren “Sorumlu Birim/Personel-Risk İlişkisi” kurulmadığı,
- Mücadele edilecek risklerin hangi birimlerde, hangi personellerin sorumluluğunda

olacağını ve değerlendirileceğini gösteren “Sorumlu Birim/Personel-Risk İlişkisi” kurulmadığı,

- İç denetim birimi tarafından İç kontrol sistemine ilişkin denetim çalışmaları planlanmadığı görülmüştür.

Yukarıda yer verilen mevzuat ve açıklamalar kapsamında; İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsünde üst yönetici Rektörün sorumluluk ve gözetiminde, iç kontrol sisteminin yapılandırılması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “Enstitümüz tarafından 2016 yılı İç Kontrol çalışmalarına başlanabilmesi için gerekli adımlar atılmaya başlanmıştır. Öncelikle Enstitümüz personeline İç Kontrol ile ilgili eğitim verilmesi, gerekli organizasyonun yapılması, yöntemlerin belirlenmesi, süreçlerin oluşturulması ve iç denetimi de kapsayacak tüm kontrol faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar planlanmıştır. Ayrıca bu konuda ihtiyaç duyduğumuz Danışmanlık Hizmeti satın alma yolu ile sağlanacaktır.” denilmektedir.

Sonuç olarak Kamu idaresi tarafından gönderilen cevaptan, İç Kontrol ile ilgili gerekli organizasyonun yapılması, yöntemlerin belirlenmesi, süreçlerin oluşturulması ve iç denetimi de kapsayacak tüm kontrol faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların planlandığını ve uygulamanın düzeltileceği anlaşılmıştır.

Bir sonraki denetim yılında söz konusu hususlara ilişkin kontrol işlemlerine devam edilecektir.

8. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ BİLANÇOSU 31.12.2015

AKTİF HESAPLAR			PASİF HESAPLAR		
1	Dönen Varlıklar	37.578.124,67	3	Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	16.331.336,92
100	Kasa Hesabı	515,65	320	Bütçe Emanetleri Hesabı	595.310,67
102	Banka Hesabı	17.592.310,24	330	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	128.872,37
104	Proje Özel Hesabı	394.292,09	333	Emanetler Hesabı	15.001.158,45
120	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	13.415.294,73	360	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	566.427,71
140	Kişilerden Alacaklar Hesabı	302.767,13	361	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	38.741,42
150	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	777.668,46	362	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat Hesabı	826,3
162	Bütçe Dışı Avans ve Krediler Hesabı	2.193.938,01			
164	Akreditifler Hesabı	2.901.338,36			
2	Duran Varlıklar	426.784.215,85			
220	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	2.235.916,55	4	Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	465.640,87
241	Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	453.000,00	430	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	54.445,40
242	Döner Sermayeli Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı	1.000,00	472	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	411.195,47
247	Sermaye Taahhütleri Hesabı (-)	-454.000,00			
250	Arazi ve Arsalar Hesabı	164.089.381,95			
251	Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	32.602.426,41	5	Öz Kaynaklar	447.565.362,73
252	Binalar Hesabı	175.903.823,56	500	Net Değer Hesabı	363.613.561,53
253	Tesis, Makine ve Cihazlar Hesabı	48.781.635,45	570	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları Hesabı	76.185.160,39
254	Taşıtlar Hesabı	643.680,83	590	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	7.766.640,81

T.C. Sayıştay Başkanlığı

255	Demirbaşlar Hesabı	16.886.101,88			
257	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-24.791.662,73			
258	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	10.365.308,61			
260	Haklar Hesabı	9.169.810,59			
267	Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar Hesabı	403.927,52			
268	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-9.573.738,11			
294	Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar Hesabı	190.556,86			
299	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	-122.953,52			
BORÇ TOPLAMI : 464.362.340,52			ALACAK TOPLAMI : 464.362.340,52		

Bilanço Dipnotları

910	Teminat Mektupları Hesabı	5.990.185,08
911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	5.990.185,08
920	Gider Taahhütleri Hesabı	13.038.562,81
921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	13.038.562,81
948	Başka Birimler Adına İzlenen Alacaklar Hesabı	379.472,65
949	Başka Birimler Adına İzlenen Alacak Emanetleri Hesabı	379.472,65
962	Bilimsel Projeler Hesabı	3.346.738,86
963	Bilimsel Projeler Karşılığı Hesabı	3.346.738,86
990	Kiraya Ver. İrtifak Hakkı Tesis Ed. Mad Duran Var.	6.158.256,00
993	Maddi Duran Varlıkların Kira ve İrtifak Hakkı Gel.	2.437.476,55
999	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	8.595.732,55

İZMİR YÜKSEK TEKNOLOJİ ENSTİTÜSÜ 2013-2014-2015 YILLARI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GİDERİN TÜRÜ	2013		2014		2015	
	Kod.1		TL	Kr	TL	Kr	TL	Kr
630	01	Personel Giderleri	34.272.857	96	37.838.782	37	45.942.138	52
630	02	Sos. Güv. Kurumlarına Devlet Primi Gid.	5.768.300	38	6.452.455	39	6.871.683	77
630	03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	10.632.774	96	12.233.790	40	13.324.276	89
630	5	Cari Transferler	1.232.430	89	1.498.593	37	1.515.350	50
630	7	Sermaye Transferleri						
630	11	Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	511.940	62	379.854	50	230.295	53
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	4.747	0	3.063	50	35.410	10
630	13	Amortisman Giderleri	1.287.022	90	5.778.633	10	17.862.825	91
630	14	İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.375.775	82	2.163.157	60	1.592.222	86
630	20	Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler						
630	30	Proje Kapsamında Yapılan Cari Giderler	5.004.043	25	3.170.000	0	1.039.353	00
630	99	Diğer Giderler	52	69	124.092	59	26.061	83
GİDERLER TOPLAMI (A)			60.089.946	47	69.642.422	82	88.439.618	91

Hesap Kodu	Yardımcı Hesap	GELİRİN TÜRÜ	2013		2014		2015	
	Kod.1		TL	Kr	TL	TL	Kr	TL
600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	4.482.345	5	2.229.038	42	1.971.072	76
600	04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gel.	75.923.983	56	83.667.639	38	91.499.382	91
600	05	Diğer Gelirler	1.799.357	99	2.816.883	58	2.435.644	36
600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	669.679	14	380.784	27	300.162	69
		(İndirim, İade, İskonto Toplamı)						
GELİRLER TOPLAMI (B)			82.875.365	74	89.094.344	65	96.206.259	72
FAALİYET SONUCU [B-A]			22.785.419	27,00	19.451.921	83	7.766.640	81

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>